

**R. P. Christophori De Ortega È Societate Iesu, Quondam
Scolasticæ Theologiæ publici Professoris, ac ejusdem
Facultatis Præfecti ... Theologia Controversiarum
Dogmaticarum, & Scholasticarum, de Divina ...**

**Ortega, Cristóbal de
Lugduni, M.DC.LXXX.**

5. A ratione eadem sententia probatur, & asseritur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94285](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94285)

afferatur: quin potius Patrum, & Doctorum imò, & auctoritate pro nostra sententia rationes attractæ incon-
e perisitant, vt deinceps quaestione præfenti monstra-
mus.

CERTAMEN V.

*A ratione eadem sententia probatur,
& asseritur.*

1. Primum præcipuumque pro hac sententia locum habent rationes à Patribus, & scripturæ recitatis testimoniis propositæ ex prædicatis, seu attributis diuinis, omnipotentia, & domini diuini. Prima est: De conceptu Omnipotentia diuina est cuiusvis creaturæ rationalis conuersionem fidem, atque salutem meritorie per eas obtinendam, esse in manu Dei. Atqui creaturæ respectu cuius nullum auxilium efficac, & congruum, & cui ipsa consensura sit, si donetur, in Dei Omnipotentia claudatur, nec fides, nec conuersio, nec salus per eas obtinenda erit in manu Dei: ergo, si eiusmodi creaturæ esse possit, Deus non esset Omnipotens, quod prorsus repugnat: ergo eiusmodi creaturæ est impossibilis. Maior est expressa scripturæ & Patrum recitatorum, & reliquorum omnium quos breuitatis causa recitare omisimus. Et probatur naturali ratione in ea propositione imbibita. De conceptu Omnipotentis est esse in sua manu plene, atque expedire ponere auferre absolute à rebus, quidquid in eis poni absolute, auferre ab eis potest: aut cuiusvis creaturæ rationalis fides, conuersio, &c. ac per eas salus, poni in rebus ab eisque auferri absolute potest, siquidem supernaturali auxilio quævis creaturæ rationalis credere, conuerti, atque ita saluari absolute potest. Ergo de conceptu omnipotentis est ea omnia in rebus ponere, ab eisque auferre plene, & expedire absolute posse. Secundo de conceptu omnipotentis est nullum alium plus, magisve posse circa aliquid possibile, quam possit ipse; sed, si Deus habet in manu sua plene, expedire & absolute fidem, & conuersionem, & salutem per illas, alicui creaturæ rationali absolute possibilem, creaturæ illa plus, magisque posse circa aliquid possibile, creaturæ illa plus, magisque posse per illas, ipsis absolute possibilem plene expedire, & absolute in sua manu habere, non erit omnipotens. Postremi huius Syllogismi suadet minor: quia ea possibilia plene absolute, & expedire ponere, auferre posse creaturæ illa auxilio sufficienti instructa, in manum suam absolute haberet; non autem haberet Deus, qui in sua Omnipotentia auxilium, cui consensura illa esset, ac respectu illius congruum non haberet, plene autem expedire posse absolute aliquid ponere, vel auferre, plus, magisque erga illud posse est quam non posse plene, & expedire illud ponere, vel auferre.

2. Syllogismi primi minor probatur, vt aliquid absolute in manu alicuius sit, eius absolute positio, vel ablatio penes ipsum esse debet, ita, vt volente, faciente ipso, quantum ex se, suaeque voluntate, & potestate velle, & agere potest, sensu aliquo vero non possit non id, quod in eius manu est absolute non esse, nec alterius obliuientia, & renitentia de facto impediri: vt ex Patrum datis testimoniis patet, ex terminisque fere: quod enim me prorsus nolente, & quantum possum in oppositum conante alterius voluntate absolute, vel ponitur, vel auferitur, mea potestatis atque in mea manu absolute non est, sed potius in manu, & potestate alterius. Ac si rebellis à Deo creaturæ admittatur, respectu cuius nullum prorsus in Dei potentia claudatur auxilium efficac, congruumque, & habitura effectum vocatio ad fidem conuersionem, & meritum æternæ salutis, volente facienteque Deo quantum potest, omni vero sensu potestatis, etiam consequentis, poterunt absolute non esse, atque ab illius creaturæ rebellis voluntate, & potestate obliuientia & renitentia de facto impediri: imò, & necessario, necessita-

te consequente impediuntur, ne sint, ergo ea creaturæ à Deo rebellis admittit præfata operationes ipsius, & æternæ salutis merita in Dei manu, & potestate Dei, vt in ea minore assumebamus non erunt. Nec præfatis diuina potestatem creaturæ illius antecedentem ad fidem conuersionem, ac meritum salutis æternæ est ex auxilio supernaturali gratia Dei, quæ in manu, & potestate Dei est, autem creaturæ illius: quare in manu, & potestate Dei tribuentis auxilio gratia suæ absolutam potestatem creaturæ illi ad eas operationes, ratione cuius ipsa in manu eius creaturæ sunt, eas ipsas operationes esse ac dici debere. Etenim, licet ex ea ratione recte inferatur in manu, & potestate Dei esse physicam illius voluntatis creaturæ potestatem, quæ & voluntatis productione, & auxilio supernaturalis sufficientis ad eas operationes illius adequate constituitur; aut operationes ille determinate potius, quam eis aduersas, quas æque, & potestas diuina respicit, ea potestatis donatione præcedit in manu Dei non sunt. Cum ea ipsa determinatio vltior creaturæ ad illas potius, quam aduersas, expectetur, quæ non aliter penes Deum esse, donatque ab ipso creaturæ illi possunt, nisi, quatenus auxilia supernaturalia, quibus antecedentem creaturæ ad bene operandum potestatem complet, ex scientia media futuræ operationis illius illis determinate auxilia donat, ac subinde operationem ipsam æquiualetem donare merito estimatur, vt sapienter Augustinus, reliquique Patres, & Concilia auctoritate congrua vocantur. Cum autem respectu rebellis illius creaturæ sub nullo auxilio eius fides conuersio, &c. sint conditionate futura; quare, nec de eis scientia media esse possit: nec eas in rebus absolute ponere, atque illi auxilij supernaturalis, quod sufficientem esse valet, donatione conferre in Dei manu, & potestate esse poterit; est eius auxilij donatione in manu ipsius sit conferre illi ad eas operationes absolutam potestatem.

3. Ex vniuersali etiam Dei dominio in creatura omnia possibilia, etiam quæ nondum sunt, ex quo ea quæ non sunt, æque, atque ea, quæ sunt vocare possit, immo vnde ea omnia, quæ sunt vt essent vocantur eodem modo probatur conclusio. Etenim ex infinitate & genere sui Domini Dei, quod extrinsece creatæ (est non intrinsece respiciat) concernit, vt de omnipotentia diximus, ad omnia omnino possibilia Dominium diuinum extendi debet, eo præcedit quod in seipsis possibilia sunt, & non repugnent, ita vt si minutule vnus capitulus (scilicet perfecte à Deo supernaturalis operationis fidei, conuersionis) &c. possibiles dominium, & potentia non esset diuinum dominium, & potentiam, huius omnipotentiam esse repugnet: cum autem eo ipso quod Dominium diuinum sit superius longe, ac deorsum latius, & maius creato quouis dominio circa res omnes, & singulas creatas possibiles esse debeat, nullam creaturam rationalem suarum etiam operationum æque ac eadem magis, Dominam quam, Deus sit, esse posse. Inde dogmata illa Theologica Augustini Patrum, & Conciliorum erant habent. Deum in nobis facere, non solum, & possim, ut etiam, vt velimus, & facere, ut faciamus. Non æque solum ac nos, sed magis ac longe principalis: ac potius voluntates nostras liberas. Magis in Dei manu, & potestate, quam in nostra esse, ac similia aliaque omnia, & res illi illa creaturæ rationali non repugnant, sed admittit, possibilia, vera esse non possunt: ergo rebellis adeo rationalis creaturæ omnibus, & singulis gratia Dei auxilij restituta, nec consensura si à Deo donatur, ac potius de respectu cuius nullum omnino auxilium efficac, congruum vocatio, sed sufficientem solummodo esse potius prorsus repugnat. Quod autem eiusmodi creaturæ non repugnant ea omnia Theologica dogmata: nullatenus vera esse possunt, sed essent necessario falsa, probatur: quo enim pacto operationes illa fidei, conuersionis, &c. creaturæ illius magis, ac principalis sub Dei dominio creaturæ illius creaturæ illius cadere, & quæquam sub dominium creaturæ illius cadere, & naturalis, quo physicum eius in suos actus dominium, & potestas indifferens completur, operationes illas ponere, vel solum poni à Deo potest, operationes creaturæ illius solum non ponere in manu, & potestate creaturæ illius solummodo est, non autem potestate, & manu Dei: quo modo

CERTAMEN VI.

*Peculiares probationes Recentiorum
examinantur.*

per pactum facere potest Deus, non solum, ut possit creatura illa, sed *ut velit*, & *faciat*, si potestatem solum ad eas operationes, vel eis aduersas indifferentem, & indeterminatam conferre, faceretque Deus ipsi potest, quia ulterius, ut determinate eas velit, ac faciat possit facere? nec in donatione auxilij, quo eam ipsi fecit potestatem determinate operationes illas, atque earum determinatas voluntates dare interpretatur, virtualiter, atque in radice congruæ vocationis (ut Patres aiunt) possit estimari, quia eas determinatè potius, quam ipsi oppositas voluntates, & operationes sub auxilij ab ipso donatis, vel aliquo absolute donatu possibili fore conditionatè prænouit? sed nec dominium vllum Dei erga eas operationes creaturæ illius absolute tale (necum malus, & principalis, quam sit creatura illius in ipsis) fuit physicum, huc politicum, & quasi ciuile potest defendi: siquidem dominium, ut sit alteri vtrum coercens, facultas vendi re in omnem eius vsum pro Domini libito quouis alio tenente absque iuris alterius illius fuit physicus, huc politici quasi ciuilibus præiudicio, & plena facultas est rebellis autem creaturæ illius possibilitate ac non repugnantia admittit præ eius tenentia earum operationum: imò & creaturæ illius ad eas determinatas operationes vsum Deo est impossibilis.

4. Tercio probatur conclusio ex oratione, qua quivis homo, quantumvis obstinate dura, ac rebellis voluntatis pro sua conversione orare, non licet solum, sed veliter, & fructuose potest, atque eum cum spe orare Deum honestissime possumus, debemusque hortari: imò, & Ecclesiæ humilissima, certissimaque fide, quod eam precibus suis obtinere à Deo possit pro obstinatissimis, ac pericacibus Iudeis, Hæreticis, & Paganis orat, consequitur de facto fideliter sperat. Atque ex scriptura, authenticisque Ecclesiasticis historiis constat, obstinatissimum: infensissimumque fidei hostem Paulum à Deo conuersum, atque Ecclesiæ, & Stephani, precibus eidem Ecclesiæ atque Apostolatu donatum, atque alios quam plures ad penitentiam atque eximiam sanctitatem Dei gratia perducidos. Confirmatur: quia nemo est adeo rudis, ac barbari generis, adeoque prauis moribus assuetus, aut erroribus obcuratus, qui tamen Deum esse faciat, & nihilominus se à Deo conuerti ad meliorem frangi possit: imò, & conuertendum, si Deus vellet non credit: siquidem cum stupidissimos gentium omnium, & obstinatissimos Mahometanos, dum falso suo Propheta, atque irrationali suæ legi remittunt, atque Christi fidem, & legem sectari hortantur, & rationibus vrgemus, ac pene constringimus, nullum promptius, frequentiusque ab eis responsum audimus, quam nondum velle Deum, ut sectam suam abiicerent abiuraturusque atque in Christum credituros, eum Deus vult. Et sane cum eius rebellis à Deo creaturæ non repugnantia, & possibilitate admittit, eius generis aliquas non esse de facto à Deo productas, in rerumque natura absolute positas, sed omnes generis illius intra puræ possibilitatis carcerem manere conclusas non consistet, magna duris hominibus, gentibus, vel consuetudine prava in malum propensis, & obliuatis, an ex eius generis creaturis essent, qui conuerti à Deo de facto nequeant dubitandi ratio, ac subinde non omnino irrationaliter desperandi occasio præberetur: quare iure ea de eiusmodi creaturæ possibilitate opinatio, ut potest Dei omnipotentia, supremæque Domini iniuria communi insuper, non Christianæ solum Ecclesiæ, sed omnium hominum sententia, fideique, & spei nostræ aduersa eliminanda profus est: vltima probatio omnibus sententia nostræ Doctrinæ communis à consuetudine vniuersi fundamenti sententia aduersa petenda est: eam nos proponemus, & persequemur ostendentes eum eius creaturæ repugnantia consistere rationalium omnium, & singularum creaturarum libertatem: præstat modo peculiarem nec à Patribus tantum Recentiorum aliquot, quibus noster præiuit Ruiz, conclusionis nostræ, & communis probationem examinare.

1. EA vero probatio sumitur ex seria intentione, & voluntate diuina generali de omnium hominum salute per eorum libera opera, & merita ab ipsis de facto obtinenda à Paulo asserta 1. ad Timot. cap. 2. atque à nobis, ut dogmatica statuta controu. 4. d. 6. quæst. 1. ac frequenter controuersis sequentibus supposita. Supponit autem insuper probatio ad hanc seriam, generalem salutis omnium hominum voluntatem, & intentionem concipiendam Deum nulla scientia media ditigi, ac subinde nullatenus à futuritione conditionata nostri operis, & merita sub auxilio gratiæ Dei que vocatione futuri: unde neque eiusmodi seriam voluntatem, & intentionem salutis vllatenus posse pendere, aut impediri, ne à Deo conciperetur, & fieri, ut penderet impediri que posset, si scientia aliqua media dirigeretur, ut de prædestinatione diximus. Hoc etiam in scholæ nostræ principiis certum est, ac vero, & indubitato supponendum. Hinc inferitur per scientiam necessariam, ac simplicis profus intelligentiæ habere Deum quidquid scientiæ opus est, ut generalem illam veram intentionem, seriamque salutis omnium voluntatem concipiat. Inde pergunt: At nulla alia sufficiens ad eam voluntatem concipiendam sufficientia simplicis intelligentiæ necessaria, ac profus à nostræ libertatis exercitio independens Deo adesse potest, nisi scientia, qua omnipotentia sua contineri saltem aliquod auxilium, cui consensus de facto sit quivis ex omnibus homo, si donaretur, cognoscat; et si pro eo signo, quodnam illud determinate sit non repræsentetur: id autem pugnat cum non repugnantia seu possibilitate rebellis à Deo creaturæ rationalis illius omnibus & singulis auxiliis Dei de facto restituta, si donentur: ergo ea rationalis creatura repugnat. Minor probatur: quia ea creatura non repugnante, aliquis ex omnibus homo, imò, & plures esse possunt, respectu quorum nullum congruum auxilium in omnipotentia, & dominio Dei claudatur: quare ex necessaria scientia comprehensua omnipotentia, & domini diuini etiam quoad extrinsecos terminos, & obiecta omnia ipsorum obiectiua veritas illa quod omnis homo alicui auxilio adhuc indeterminatè, & vage huius, vel illi exclusi in omnipotentia virtute, Dei que dominio subiectis sit consensus. Probant maiorem: quia vero intentio, ac desiderium, seriæque, atque ardens, tametsi inefficax, voluntas, (cuiusmodi de omnium hominum salute in Deo à Paulo Patribus & Catholicis Theologis asseritur) de eo concipi, haberi que prouideri (ac Deo subinde digne) ab illo solummodo potest, qui illud in manu, & potestate sua habeat, atque habere præuideat, & nouerit. Nequit autem Deus scientia alia necessaria, & pure simplicis intelligentiæ, quam designata in maiori illa propositione, salutem omnium serio, à se intentam, & ardentem desideratam in manu, & potestate esse sua prænoisse: ergo sola illa potest illam veram intentionem, ardentemque desiderium, & seriam voluntatem salutis omnium sufficienter præcedere. Maior proxima probatur: quis enim serio, et si inefficaci ter nisi per imprudentiam, desideret, quod assequi in sua manu, & potestate non habeat habere necesse? ac insuper perpetuo in desideriis maneat, quin sibi, ac desiderio suo satisfacere se, ac de se posse cognoscat, & cuius satisfactionem ab alio solum sperare, & procurare possit? Confirmatur: quia nequit Deus desiderare, verè, & serio ut sit chimæra. Secundo: nec potest inefficaciter desiderare, ut non sit aliquid necessarium: imò nec de eius existentia, sue de eo, quod sit displicere: Ergo nec desiderare adhuc inefficaciter ut sit aliquid sibi impossibile. Denum per aduersarios Deo volenti serio inefficaciter salutem hominis restituti necessarium non est quod in eius manu plenè expediteque sit, atque